

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ

ГО «МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»

ГО «НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови**

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української та іноземної лінгвістики

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

Факультет іноземної філології

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства

**Матеріали V Міжнародної
науково-практичної конференції**

**Рівне
2020**

ББК 81.0

С91

УДК 81

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету;

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, декан факультету романо-германських мов (Національний університет «Острозька академія»);

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет), старший судовий експерт ЛНДІСЕ;

Мартинюк Алла Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики (Луцький національний технічний університет)

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 16 – 18 березня 2020 року, Рівне. – 329, [2]с.

Затверджено вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 2 від 27.02.2020 р.).

До збірника увійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов. Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Бойко В., Воробйова І. А.	7
Вербалізація концепту «home» у романі Дж.Роулінг «Harry Potter and the Philosopher’s Stone»	
Лавринюк І. М.	13
Міжкультурна комунікація та врахування когнітивних особливостей	
Левчук П., Рошко Р.	18
Багатомовні корпуси слов’янських та балтійських мов Clarin-PL	
Потанчук С. С.	27
Критерії вибору слів-концептів у сучасному мовознавстві	
Примачок Л. Л.	30
Змістові характеристики суб’єктності фахівця з фізичної реабілітації	

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Бєлова С. А.	34
Оптимізація освітнього простору як важливий чинник виховання і розвитку дитини у практиці бременських шкіл 20-х рр. ХХ ст.	
Вовчук Н.І.	44
Застаріла лексика в історичному романі В.Пікуля «Фаворит»	
Д’яченко Д., Воробйова І. А.	49
Лексико-стилістичні засоби вираження іронії у серіалі Марка Геттіса та Стівена Моффата «Шерлок»	
Зубілевич М. І., Фінчук Г.В.	57
Gender identification of the news text	
Калініченко М. М.	62
Літературна критика Едгара Аллана По в дискурсі популярної літератури США 1800-х років	
Колесник С., Воробйова Л. М.	72
Художній світ роману Айн Ренд «Джерело»	
Михальчук Н.О., Чала Ю.М.	79
The Term “Absurd” and Commedia Dell’arte Manifesto	
Михальчук Н.О., Яцюрик А. О.	94
Психолінгвістичні механізми квазівзаємодії з творами мистецтва	

Поліщук Д., Воробйова І. А.	109
Особливості існування термінології архітектури в художньому тексті (на прикладі оповідань А.К.Дойля про Шерлока Холмса)	
Попович Р. Г., Тимощук І. О.	114
Вторинна номінація в термінології: функціональний аспект	
Самборська І.М.	118
Психолінгвистические методики в изучении восприятия значения языкового знака	
Титечко О., Воробйова І. А.	124
Скорочення у сучасній англійській мові, їхні класифікації та особливості існування у сучасному мовленні	
Юхимець Д., Воробйова І. А.	128
До питання про особливості психологічної термінології	

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Антончук І. Є., Кіндрат Н. П.	132
Використання інтерактивних технологій з метою розвитку критичного мислення здобувачів освіти на уроках англійської мови	
Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	142
The Features of a Professionally – Oriented Teaching English Language to Technical Specialties Students of Higher Educational Establishments	
Білоус Т. М.	152
Development of Intercultural Communicative Competence in the University English Language Classroom	
Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.	154
Автентичний контекст навчання як запорука активного залучення старшокласників до навчального процесу	
Бородчук Л. С.	159
Професійна майстерність вчителя англійської мови як важлива складова розвитку сучасної школи	
Войтенко І. Г.	163
Використання відеоматеріалів на заняттях з англійської мови у дошкільному закладі	
Голуб Т. Й.	166
Використання нових інформаційних технологій в процесі навчання	

Івашкевич Е. З., Набочук О. Ю.	171
Розвиток здібностей соціального інтелекту вчителів сучасної середньої загальноосвітньої школи	
Лаворик Т. А.	185
Погляд на громадянську освіту очима сучасного вчителя іноземних мов	
Лукашук О. П.	189
Інноваційні технології як засіб для розвитку пізнавальних інтересів учнів	
Лящук Г. П.	193
Ігрові моменти на уроках англійської мови	
Мосіна Ю. С.	196
What infographics is and how it can help while learning	
Мороз М. С.	200
Rôle de l'enseignant. Les pédagogies actives et les pédagogies de la transmission dans enseignement/apprentissage du français	
Мороз Н. М.	205
Емоційний компонент процесу навчання іноземної мови	
Музичук Д.	209
Характеристики вчителя фасилітатора	
Погуляєва М. С.	216
Атестація педагогічних працівників як складова їх професійної компетентності	
Сембай Н. Б.	219
Introduction of information and communication technologies and Internet resources into the educational process as one of the means of developing the creative potential of the individual in terms of competency education	
Смирнова М. Л., Афанас'єва Л. В.	227
Die Bildung der interkulturellen Kompetenz im Fremdsprachenunterricht	
Філіпчук О. Г.	239
Розвиток творчої особистості засобами англійської мови в умовах трансформації української освіти	
Шевчук О. Ю.	248
Формувальне та підсумкове оцінювання учнів 2-х класів НУШ на уроках англійської мови (з досвіду роботи)	

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Афанас'єва Л. В., Смирнова М. Л.	253
Die Persönlichkeitsbildung des zukünftigen Fachmannes mittels einer Fremdsprache	

<i>Івашкевич Е.Е., Антюхова Н. І.</i>	265
Психологічні механізми перекладацької діяльності	
<i>Ковальчук О.М.</i>	286
Принципи підготовки здобувачів вищої освіти до інноваційної професійної діяльності	
<i>Ковалюк В. В.</i>	294
Оптимізація підготовки студентів ВНЗ до ведення наукової дискусії іноземною мовою	
<i>Ніколайчук Г.І., Ногачевська І.О.</i>	297
Формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів у процесі професійної підготовки	
<i>Пархоменко О. Т.</i>	301
Використання Інтернет-технологій при вивченні англійської мови у вищому технічному закладі освіти	
<i>Семенюк Я. О.</i>	305
Мобільний телефон як навчальний засіб на заняттях з іноземних мов	
<i>Хупавцева Н. О.</i>	308
Psycho-Linguistic Characteristics of Facilitative Interaction	
<i>Шевчук А. В.</i>	323
Лексикографічна компетенція як невід’ємний складник професійної компетентності	
ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ	326

8. Сластьонин В.А., Подымова Л.С. Педагогика: инновационная деятельность. Москва: ИЧП Издательство Магистр, 1997. 308 с.

*Владислав Ковалюк
(м. Рівне)*

ОПТИМІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВНЗ ДО ВЕДЕННЯ НАУКОВОЇ ДИСКУСІЇ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ

При підготовці студентів вищих навчальних закладів до участі в наукових дискусіях іноземною мовою великого поширення набув комунікативний підхід, спрямований на оволодіння навичками користування мовою наукового спілкування в процесі колективної наукової творчості, «яка передбачає не тільки обмін інформацією, але й боротьбу поглядів та ідей». У цьому випадку з'являється необхідність висловити і аргументувати свою точку зору, щоб переконати опонентів в її істині.

На наш погляд, при підготовці наукових дискусій іноземною мовою недостатньо уваги приділяється напрацюванню вміння обговорювати суперечливі питання з урахуванням дотримання етичних норм культури мовлення. Тим часом вміння адекватно використовувати мовні засоби і мовні прийоми з точки зору їх функціональної цілеспрямованості може якісно впливати на прагматику процесу обговорення, посилюючи, таким чином, соціальну взаємодію, спрямовану на регуляцію спільної діяльності комунікантів.

Особливе значення при здійсненні імпліцитного впливу на думку співрозмовників під час обговорення спірних питань надається висловлюванням-реплікам – «від висловлення прямого спонукання до емоційно-оціночних висловлювань» у вигляді твердження, обіцянки, питання, прохання, спонукання тощо.

У даній статті розглядається «імперативний тип наукової дискусії», який має на меті спонукати співрозмовників прийняти певну точку зору. Саме такого роду дискусії дозволяють досліджувати найбільш характерні висловлювання-

репліки і їх мовне вираження для здійснення впливу на учасників наукової дискусії.

Розглянемо найбільш характерні мовні засоби і мовні прийоми, що застосовуються в імперативному типі наукової дискусії.

Згідно Н. А. Александрової, найбільш вираженим засобом впливу є волевиявлення, способом вираження якого є висловлювання з формою наказового способу, що використовуються в ході міркування: *suppose...* (припустимо, що...) і наказові конструкції з дієсловом давайте: *let us suppose...* (давайте припустимо, що...).

У висловлюваннях, які не мають імперативного оформлення, спонукання може виражатися лексичним способом, наприклад, предикатами, які передають різні відтінки спонукання. Наприклад, дієслово *call upon* надає висловам значення заклику: *I call upon those who are interested in this problem to take up the investigation of it.* (Я закликаю всіх, хто зацікавлений в цій проблемі, зайнятися її дослідженням.).

Апеляцією до слухача з метою викликати його реакцію може служити питальне речення, в семантиці якого потенційно присутньою є сема спонукання: *Could you comment on that?* (Не могли б Ви прокоментувати це?); *Can you explain?* (Не могли б Ви пояснити?); *Would Dr Brown comment on that point?* (Пан Браун, прокоментуйте, будь ласка, це питання.).

Для вираження необхідності будь-яких дій учасників дискусії стосовно досліджуваних питань часто використовується дієслово «слід»: *The findings should be interpreted with caution.* (Отримані результати слід інтерпретувати з обережністю.).

Пом'якшенню спонукання можуть сприяти способи зняття категоричності висловлювання, до яких відносяться морфолого-синтаксичні і лексичні засоби: *It is not without interest to note.* (Треба не без інтересу відзначити, що...); *I think...; I believe...* (Я вважаю...); *I quite / fully agree that...* (Я абсолютно / повністю згоден, що...); *probably, rather* (ймовірно, безсумнівно, швидше за все) та ін.

З метою рішуче вплинути на думку слухачів використовуються мовні засоби, що роблять висловлювання більш категоричним і виразним, наприклад, прикметники в найвищому ступені: *There is not the slightest reason to suppose...* (Немає щонайменшої підстави вважати, що...).

Для надання імпліцитного впливу на думку співрозмовників використовується оцінювальна інтерпретація факту, оскільки явна оцінка зазвичай містить в собі неявну вимогу. Оціночні висловлювання, як правило, містять імпліцитно виражене побажання: *I also think that it would be useful to study...* (Я також думаю, що було б корисно розглянути...); *It would be a good thing if ...* (Було б непогано, якщо...).

Ступінь інтенсивності оцінки у висловлюваннях може варіювати від різко вираженої – *There is no doubt that...* (Безсумнівно, що...) до пом'якшеної – *It would be useful, perhaps, to identify...* (Можливо, було б корисно визначити...).

У ситуації наукової дискусії також прийнято використовувати вирази-індикатори, а саме, сигнали включення в розмову, звернення уваги на передану інформацію: *It is most likely that...* (Скоріш за все, що...); *It is clear that...* (Зрозуміло, що...).

Наслідком емоційної напруги дискусії є емоційно і експліцитно виражене спонукання, яке знаходить відповідний відгук у учасників дискусії: *I must beg all those who are interested in the problem of the origin of life...* (Я повинен попросити всіх, хто зацікавлений в проблемі походження життя...).

Реалізації прагматичної мети – встановленню контакту з тими, хто слухає, безсумнівно, сприяють такі контактні мовні форми, як: *you know* (знаєте), *you understand* (розумієте). Вони дозволяють створити і підтримати довірчу атмосферу, доброзичливу тональність спілкування.

Таким чином, діапазон мовних засобів впливу на учасників наукової дискусії з урахуванням дотримання етичних норм культури мовлення є досить великим – від спонукальних висловлювань як способу вираження волевиявлення до оціночних висловлювань.

Підкреслена ввічливість наукового спілкування при цьому є неодмінним атрибутом етикету ведення наукових дискусій. Тим самим сенс етики наукової дискусії вбачається у виконанні функції соціального регулятива в умовах зіткнення протилежних думок в ході наукового співробітництва.

Одним із шляхів оптимізації підготовки студентів вищих навчальних закладів до наукових дискусій іноземною мовою в рамках комунікативного підходу ми вбачаємо у формуванні вміння співвідносити відомі мовні засоби і мовні прийоми з комунікативними завданнями, які розв'язуються в ході наукової дискусії. Для цього необхідно виробити навички адекватного використання мовних засобів і мовних прийомів для досягнення прагматичного ефекту висловлювання в ході наукової дискусії.

Можна припустити, що вдосконалення вміння обговорювати суперечливі питання в ході наукової дискусії іноземною мовою з дотриманням принципів наукової етики сприятиме зміцненню мотиваційної основи активних форм навчання професійному спілкуванню.

ЛІТЕРАТУРА:

Александрова Н.А. (1985). О некоторых языковых способах воздействия на участников научной дискуссии. М. : Наука. С. 73-78.

Ипполитова Н.А. (2012). Общая риторика: учебное пособие. М. : Издательство «Экзамен». 397 с.

Соколов А.Н. (1978). Типология научных дискуссий. *Вопросы философии*. № 3, С. 110-113.

УДК 159.9:[316.6:316.4]

*Г.І.Ніколайчук
І.О.Ногачевська
(м.Рівне)*

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сучасне суспільство висуває нові вимоги до підготовки вчителів. Для